

Predlog rezolucije o načinu valorizacije elektroenergetskog potencijala Crne Gore (u daljem tekstu: Predlog rezolucije), broj: 00-71/18-5 od 19.09.2018. godine, koji je Skupštini Crne Gore podnijela grupa poslanika, a Skupština dostavila Vladi Crne Gore radi davanja mišljenja, Ministarstvo ekonomije je razmotrilo i u vezi s tim daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dio uvodnog teksta Predloga rezolucije, u kojem se navodi značaj valorizacije elektroenergetskog potencijala Crne Gore, dinamična dešavanja u energetskektoru na globalnom nivou, potreba za povećanjem učešća električne energije iz obnovljivih izvora i proizvodnjom energije u termoelektrani uz primjenu savremenih standarda i propisa iz oblasti zaštite životne sredine, prioritetnom izgradnjom velikih hidroelektrana i termoelektrane, kao i značaj energetske efikasnosti, već je sadržan u strateškim dokumentima kojima se planira razvoj energetskektora Crne Gore.

U skladu sa energetskekom politikom Evropske unije (EU) utvrđeni su ciljevi i strateška opredjeljenja u svim našim planovima energetskektora razvoja, i to: Energetskekoj politici Crne Gore do 2030. godine, Strategiji razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine i Akcionom planu za implementaciju Strategije za period 2016-2020. U svim ovim strateškim dokumentima prepoznat je značaj i prioritet korišćenja obnovljivih izvora energije i povećanja energetske efikasnosti, kao i valorizacije raspoloživih rezervi uglja kroz izgradnju novog objekta za proizvodnju električne energije i rekonstrukciju postojećeg, uz primjenu savremenih standarda i propisa iz oblasti zaštite životne sredine. U skladu sa navedenim planskim dokumentima, u prethodnom periodu izgrađen je veći broj elektrana koje koriste obnovljive izvore energije (male hidroelektrane i vjetroelektrane na Krnovu i Možuri), a u toku je realizacija značajnog broja projekata izgradnje malih hidroelektrana i solarnih elektrana. Pored toga, pokrenute su inicijative za izgradnju hidroelektrana na Morači i Komarnici i u toku je saradnja sa investitorima zainteresovanim za realizaciju ovih projekata. U cilju stvaranja uslova za bolju valorizaciju elektroenergetskog potencijala Crne Gore i povezivanja sa tržištem električne energije EU, uspješno se realizuje projekat izgradnje podmorskog kabla između Crne Gore i Italije i sa njim povezane infrastrukture u Crnoj Gori. Takođe, u prethodnom periodu uloženi su veliki napor da se stvore uslovi za izgradnju drugog bloka TE Pljevlja, a aktivnosti na tom planu će biti nastavljene i u narednom periodu. Pored toga, realizuju se i aktivnosti u okviru Projekta ekološke rekonstrukcije postojećeg bloka TE Pljevlja.

Kako je Vlada odlučna da u narednom periodu nastavi aktivnosti na valorizaciji raspoloživog elektroenergetskog potencijala Crne Gore na dugoročno održiv način, u skladu sa važećim strateškim dokumentima, smatramo da uvodni tekst Predloga rezolucije ne predstavlja neku dodatnu vrijednost za planiranje valorizacije ovog veoma važnog crnogorskog potencijala.

Predlog rezolucije obuhvata 10 tačaka, na koje su u daljem tekstu dati pojedinačni komentari, kao i generalni zaključak.

Tačka 1: Ministarstvo ekonomije smatra nespornim da je „elektroenergetski potencijal najznačajniji privredni resurs i da ga treba razvijati na dugoročno održiv način, u punom saglasju sa energetskekom politikom EU i većim učešćem obnovljivih izvora energije“. Ovakav stav je u skladu sa jednim od tri glavna prioriteta definisana Energetskekom politikom Crne Gore do 2030. godine, kojim je utvrđena potreba za obezbjeđenjem održivog razvoja energetike koji se temelji na ubrzanom ali racionalnom korišćenju vlastitih energetskekih resursa uz uvažavanje principa zaštite životne sredine, povećanjem energetske efikasnosti i većim korišćenjem obnovljivih izvora energije, kao i potreba za socio-ekonomskim razvojem Crne Gore. Energetskekoj politika Crne Gore je potpuno usklađena sa energetskekom politikom i ciljevima razvoja energetskektora EU.

Tačka 2: Ministarstvo ekonomije je, takođe, stava da elektroenergetski sistem predstavlja nacionalno dobro od najvećeg značaja i u skladu sa tim aktivno učestvuje u stvaranju uslova

za neophodnu revitalizaciju i modernizaciju postojećih, kao i izgradnju novih elektroenergetskih objekata.

Tačka 3: Navodi iz Predloga rezolucije da su „proizvodni, prenosni i distributivni elektroenergetski objekti jedni od najznačajnijih faktora nacionalne bezbjednosti“ takođe su sadržani u našim strateškim dokumentima i smatramo da su ovi objekti od posebnog značaja za bezbjednost i ekonomski razvoj države Crne Gore.

Tačka 4: U vezi sa mišljenjem da „elektroenergetski sistem treba da bude u dominantnom vlasništvu države“, Ministarstvo ekonomije ističe da je elektroenergetski sistem u prethodnom periodu stalno bio, a takođe je i sada u većinskom državnom vlasništvu. Naime, država Crna Gora je u Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić (EPCG) nakon djelimične privatizacije i dokapitalizacije izvršene 2009. godine imala vlasništvo u visini od 55,00%, a trenutno državno vlasništvo u EPCG iznosi oko 71% akcijskog kapitala. Planirano je da u toku ove godine država Crna Gora otkupi preostale akcije EPCG koje su u vlasništvu A2A. Crnogorski elektrodistributivni sistem DOO Podgorica (CEDIS) ima istu vlasničku strukturu kao EPCG, koja je osnivač ovog energetskog subjekta. Takođe, Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES) je neprekidno u većinskom državnom vlasništvu, koje sada iznosi 55,00%. Iz izloženog proizilazi zaključak da je država Crna Gora bila, a i sada je dominantni vlasnik elektroenergetskog sistema.

Tačka 5: Navedenim strateškim dokumentima Crne Gore planirano je da se elektroenergetski sektor razvija na dinamičan, sveobuhvatan, održiv i konkurentan način. Naime, Strategijom razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine planirana je realizacija većeg broja projekata iz oblasti elektroenergetike, i to projekata izgradnje novih, kao i revitalizacije i modernizacije postojećih objekata za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije. Razvojni projekti se realizuju na konkurentan način, u skladu sa crnogorskim propisima.

Tačka 6: U skladu sa našim strateškim dokumentima preduzimaju se aktivnosti u cilju izgradnje velikih izvora električne energije, i to: HE na Morači, HE Komarnica, drugi blok TE Pljevlja, kao i solarna elektrana na lokalitetu Briska Gora - Opština Ulcinj. Pored toga, ističemo da je završena izgradnja vjetroelektrane na lokalitetu Krnovo, instalisane snage 72 MW, za koju je izdata upotrebna dozvola 30.08.2017. godine. Završena je izgradnja i vjetroelektrane na lokalitetu Možura, instalisane snage 46 MW, sa infrastrukturom za priključenje na elektroenergetski sistem. Sada je u toku funkcionalno ispitivanje vjetroelektrane Možura.

U prethodnom periodu ostvarena je saradnja sa više investitora koji su iskazali zainteresovanost za izgradnju hidroelektrana na Morači i Komarnici. U toku 2015. godine potpisana su tri memoranduma o razumijevanju o saradnji u oblasti hidroenergetskog razvoja Crne Gore, prvenstveno na izgradnji hidroelektrana na rijekama Morača i Komarnica.

Na osnovu zaključenih memoranduma o saradnji, Ministarstvu ekonomije dostavljene su dvije tehničke ponude: nacrt ponude od turske kompanije Bereket Enerji i tehnička ponuda sa sveobuhvatnim razvojnim projektom uređenja i korišćenja sliva rijeke Morače, od strane kineske kompanije Norinco. Planom korišćenja sliva rijeke Morače koji je dostavila kompanija Norinco predviđena je izgradnja 8 hidroelektrana, od kojih 5 na glavnom toku rijeke Morače i 3 na njenim pritokama. Ukupna instalisana snaga svih planiranih hidroelektrana je 293,6 MW, a godišnja proizvodnja 894,82 GWh. Kompanija Norinco je dostavila i komercijalnu ponudu za izgradnju hidroelektrana na Morači, koja je inovirana nakon sastanka u Ministarstvu ekonomije. Trenutno su u toku razgovori između predstavnika države Crne Gore, EPCG i kompanije Norinco. Ukoliko period trajanja koncesije za korišćenje rijeke Morače bude duži od 30 godina, odluku o ovom projektu će, shodno Zakonu o koncesijama, donijeti Skupština Crne Gore.

Realizuju se i značajne aktivnosti na stvaranju uslova za izgradnju HE Komarnica. U prostorno-planskoj dokumentaciji za HE Komarnica je razrađeno varijantno rješenje sa nižom kotom uspora akumulacije (810 mnm umjesto 816 mnm) i manjom korisnom akumulacijom (130 miliona m³ umjesto 160 miliona m³), za koje je planirana instalisana snaga 172 MW i procijenjena godišnja proizvodnja 227 GWh. Ugovor o izradi Idejnog projekta sa Studijom opravdanosti i Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu HE Komarnica zaključen je 1. februara 2018. godine između Elektroprivrede Crne Gore AD i grupe ponuđača - Institut za

vodoprivredu Jaroslav Černi AD i Energoprojekt Hidroinženjering AD. Ugovor je vrijedan 1.634.710,00 €, a rok za izradu Idejnog projekta sa pratećom dokumentacijom je 15 mjeseci, računajući od 8. marta 2018. godine, kada su počeli ugovoreni radovi.

Tokom juna 2018. godine usaglašen je Nacrt programskog zadatka za izradu Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici između predstavnika Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva ekonomije i Elektroprivrede Crne Gore AD. Vlada Crne Gore je 27.12.2018. godine donijela Odluku o izradi Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici. Planirano je da tokom 2019. godine bude završena izrada i revizija Idejnog projekta sa Studijom opravdanosti i Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu HE Komarnica.

S obzirom da izgradnju drugog bloka TE Pljevlja nije bilo moguće realizovati kroz saradnju EPCG i češke kompanije Škoda Praha, zbog toga što nije pronađen prihvatljiv model finansiranja projekta, EPCG je nastavila aktivnosti na pronalaženju novog načina realizacije ovog projekta. U periodu od februara do aprila 2018. godine Upravljački komitet Projekta izgradnje Bloka II TE Pljevlja je izvršio ispitivanje tržišta i obavio preliminarne razgovore sa kompanijama koje su izrazile zainteresovanost za učešće u realizaciji Projekta. Naime, obavljeni su razgovori sa predstavnicima 12 zainteresovanih kompanija. Sproveden je postupak odabira tehničkog konsultanta i 13.06.2018. godine potpisan ugovor sa izabranim konsultantom - kompanijom AF Consult iz Švajcarske. Nakon toga, konsultantski tim koji pored tehničkog čine finansijski i pravni konsultant, u saradnji sa timom EPCG, pristupio je završnoj tehno-ekonomskoj analizi i izradi finansijske analize. Na osnovu izvršenih analiza, zaključeno je da je najsvrsishodnije sačekati rezultate izrade Idejnog projekta i Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu Projekta ekološke rekonstrukcije postojećeg bloka TE Pljevlja, koji će uključiti i analizu mogućnosti povećanja snage postojećeg bloka TE Pljevlja. Shodno tome, očekuje se da optimalno rješenje za budući rad termoenergetskog kompleksa u Pljevljima bude izabrano do kraja prvog kvartala 2019. godine.

Imajući u vidu zainteresovanost investitora za izgradnju solarne elektrane na zemlji, na lokalitetu Možura u Opštini Ulcinj, a nakon utvrđivanja da postoje preduslovi za realizaciju takvog projekta, Vlada Crne Gore je u septembru 2017. godine pokrenula aktivnosti za pripremu i sprovođenje tenderskog postupka za davanje u zakup zemljišta u svojini države na navedenom lokalitetu, radi izgradnje solarne elektrane. Shodno Zaključku Vlade Crne Gore broj: 07-2488 od 04.05.2018. godine, Ministarstvo ekonomije je 19.05.2018. godine objavilo Javni poziv za davanje u zakup zemljišta u svojini države na lokalitetu Briska Gora - Opština Ulcinj radi izgradnje solarne elektrane instalisane snage veće od 200 MW. Do krajnjeg roka za podnošenje ponuda, 03.09.2018. godine, ponude su dostavila tri ponuđača, i to: Konzorcijum Fortum i EPCG - kojeg čine Fortum Corporation, Finska, Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić i Sterling & Wilson International FZCO; Konzorcijum IREDL - kojeg čine International Renewable Energy Development Ltd, Malta i Zhuai Singyes Green Building Technology CO Ltd, Kina; Konzorcijum Montesolar - kojeg čine kompanije: Sunderland, Crna Gora; Bemax, Crna Gora; Samgreenpower, Francuska i korporacija Solon, SAD. Nakon otvaranja ponuda 03.09.2018. godine, Tenderska komisija je izvršila vrednovanje ponuda na osnovu utvrđenih kriterijuma i sačinila rang listu ponuđača, na kojoj je prvorangirani ponuđač Konzorcijum Fortum i EPCG. Ponuda prvorangiranog ponuđača podrazumijeva izgradnju solarne elektrane instalisane snage 250 MW, otvaranje 226 novih radnih mjesta, investiciju od 178 miliona € i cijenu zakupnine zemljišta 0,33 €/m². Ugovor o zakupu zemljišta za izgradnju solarne elektrane na lokalitetu Briska Gora sa prvorangiranim ponuđačem – Konzorcijumom Fortum i EPCG je zaključen 28.12.2018. godine.

Tačka 7: U vezi sa zahtjevom koji se odnosi na valorizaciju energije vjetra, sunca, biomase i malih voda, Ministarstvo ekonomije ističe da se valorizacija navedenih potencijala sprovodi sistemski i na održiv način. Naime, izradi strateških dokumenata iz oblasti energetike prethode opsežna istraživanja, mjerenja i analize raspoloživih potencijala obnovljivih izvora energije. U skladu sa zahtjevima EU i propisima Crne Gore, prilikom izrade Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, sprovedena je strateška procjena uticaja ovog dokumenta na

životnu sredinu. Takođe, prilikom realizacije energetskih projekata vrši se analiza uticaja tih projekata na životnu sredinu, u skladu sa relevantnim propisima Crne Gore.

Tačka 8: U odnosu na navode da sadašnji personalni sastav Vlade Crne Gore ne posjeduje potrebnu kompetentnost i profesionalnost za punu i održivu valorizaciju i razvoj elektroenergetskog sektora, kao i o sličnoj konstataciji u uvodnom dijelu Predloga rezolucije, može se zaključiti da dosadašnji rezultati Vlade u potpunosti demantuju ovakve navode. Naime, u Godišnjem izvještaju o implementaciji od 1. septembra 2018. godine, sačinjenog od strane Sekretarijata Energetske zajednice i objavljenog na njegovoj internet stranici, prikazano je da je Crna Gora ostvarila bolji ukupni rezultat u realizaciji obaveza iz Sporazuma o formiranju Energetske zajednice u odnosu na ostale članice Energetske zajednice, a naročito u oblasti električne energije.

Tačka 9: U vezi sa 11 mjera, predloženih radi realizacije strateških ciljeva, a koje se odnose na prethodno definisane zahtjeve i konstatacije, Ministarstvo ekonomije ističe sljedeće:

Povodom zahtjeva koji se odnose na sprovođenje kadrovske politike Vlade, iskazanim u prve dvije podtačke, ističemo da se, uzimajući u obzir dosadašnje rezultate rada Vlade i Ministarstva ekonomije, može zaključiti da su podnosioci Predloga rezolucije pokazali nedovoljnu stručnost i informisanost o mogućnostima razvoja energetike u Crnoj Gori, iz kojih razloga su navedeni zahtjevi neprihvatljivi.

Mjeru iz treće podtačke nije potrebno preduzimati, jer je Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, koju je Vlada donijela 2014. godine, usklađena sa energetskom politikom EU i zasnovana na stručnim analizama, tako da trenutno ne postoji potreba za njenim inoviranjem. Takođe, imajući u vidu da je Akcioni plan za implementaciju Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine za period 2016-2020, donijet početkom 2016. godine, i da je predviđena izrada novog akcionog plana za period 2021-2025, mišljenja smo da aktuelni akcioni plan nije potrebno inovirati.

Mjera iz četvrte podtačke koja se odnosi na valorizaciju vodotoka rijeke Pive nije prihvatljiva, iz razloga što su u Strategiji razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, kao prioritetni projekti predloženi Projekat izgradnje HE Komarnica i Projekat revitalizacije HE Piva. Navedeni projekti su predloženi nakon izvršene sveobuhvatne analize, uzimajući u obzir postojeća ograničenja za HE Kruševo, naročito neregulisane odnose sa susjednim državama oko optimalnog korišćenja zajedničkih vodotoka, kao i nepostojanje razrađene dokumentacije na zadovoljavajućem nivou.

Mjera iz pete podtačke koja se odnosi na zaustavljanje svih aktivnosti oko izgradnje velikih hidroelektrana na vodotoku Morače nije prihvatljiva iz više razloga. Naime, u vezi sa tačkom 6. Predloga rezolucije već je, između ostalog, navedeno da je u toku saradnja sa investitorima koji su zainteresovani za izgradnju HE na Morači i da je u toku razmatranje ponude dostavljene od strane kineske kompanije Norinco. Smatramo da zaustavljanje svih aktivnosti oko izgradnje velikih hidroelektrana na vodotoku rijeke Morače ne bi ubrzalo izgradnju drugih prioritetnih elektrana. Strateškim dokumentima je predviđeno da se na realizaciji ovih projekata radi paralelno. Obustavljanje investicije u HE na Morači bi imalo dalekosežne negativne posljedice na ekonomiju Crne Gore, koja bi time izgubila svoje značajne razvojne šanse.

Potreba usaglašavanja dugoročno održivog interesa oko valorizacije zajedničkih vodotoka i stajaćih voda sa susjedima, koje se predlaže u šestoj podtački, već je prepoznata u svim strateškim dokumentima iz oblasti energetike, i to: Energetskoj politici Crne Gore do 2030. godine, Strategiji razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, kao i Akcionom planu za implementaciju Strategije za period 2016-2020. U cilju uređivanja odnosa sa susjedima u vezi valorizacije zajedničkih vodotoka i stajaćih voda, prije svega vodotoka Pive i Tare i Bilečkog jezera, Vlada je formirala radnu grupu koja je inicirala razgovore sa susjedima, radi

sporazumnog rješavanja ovih pitanja. Očekujemo da će ova komunikacija biti nastavljena u narednom periodu, kako bi se pronašlo optimalno rješenje za valorizaciju zajedničkih voda.

U vezi sa zahtjevom iz sedme podtačke da se razmotre efekti i posljedice izgradnje HE "Buk Bijela" u novim okolnostima, imajući u vidu da je Republika Srpska odlučila da sama otpočne izgradnju hidrocentrale na svojoj teritoriji uz granicu sa Crnom Gorom, napominjemo da planskim dokumentima energetskog ravoja Crne Gore nije predviđena realizacija projekta izgradnje HE Buk Bijela, zbog važenja Deklaracije o zaštiti rijeke Tare, koju je Skupština Republike Crne Gore donijela u decembru 2004. godine.

U vezi sa zahtjevom iz osme podtačke koji se odnosi na valorizaciju uglja u pljevaljskom i maočkom basenu, važno je napomenuti da je kao rezultat rekonstrukcije i redovnih godišnjih remonata izvršenih u prethodnom periodu, instalisana snaga TE Pljevlja I povećana sa 210 MW na 225 MW. Projektom ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja I predviđena je potpuna ekološka sanacija postojećeg bloka i obuhvaćena izgradnja sistema za odsumporavanje, denitrifikaciju, unapređenje rada elektrofilterskog postrojenja, izgradnju sistema za tretman otpadnih voda i rekonstrukciju unutrašnjeg sistema transporta pepela i šljake, kako bi se izvršila ekološka sanacija Pljevalja i zadovoljili zahtjevi nacionalnog i evropskog zakonodavstva. Strateška važnost projekta ogleda se u činjenici da bi bez njegove realizacije postojeći blok TE Pljevlja mogao da radi samo 20.000 radnih sati u periodu od 1.01.2018.-31.12.2023., shodno Odluci 2016/19/ENC Savjeta ministara Energetske zajednice. Nakon sprovedenog tenderskog postupka, komisija za evaluaciju ponuda je odabrala ponudu kompanije Steag Energy Services GmbH iz Njemačke kao najbolju i sa njom je 27.03.2018. godine zaključen Ugovor za izradu Idejnog projekta i Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu. U toku je dostavljanje dokumentacije Idejnog projekta, dok se njegova revizija i objavljivanje tendera za izradu glavnog projekta i izvođenje radova očekuju krajem prvog kvartala 2019. godine. Preliminarna procijenjena vrijednost investicije od cca. 40 miliona € će biti konačno potvrđena nakon završetka Idejnog projekta. Pored toga, planirano je da se kroz saradnju Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, lokalne zajednice i Vlade Crne Gore realizuje projekat toplifikacije grada Pljevalja, koji će doprinijeti smanjenju količine emisija iz individualnih ložišta i poboljšanju ekološke situacije u Pljevljima. TE Pljevlja je predviđena kao toplotni izvor za grijanje grada Pljevalja. Planirano je da se izrada glavnog projekta i izvođenje radova realizuje u periodu 2019-2021. godina. Projekat ekološke rekonstrukcije će biti realizovan u skladu sa Odlukom 2017/1442 Evropske Unije, koja definiše najnovije najbolje raspoložive tehnike i granične vrijednosti emisija i ekoloških parametara.

U vezi sa zahtjevom iz devete podtačke koja se odnosi na ukidanje podsticaja povlašćenim proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora koje plaćaju građani kao krajnji potrošači, i da se isti zamijene novim tržišnim instrumentima i podrškom iz EU fondova, treba istaći da je u toku izmjena Zakona o energetici i relevantnih podzakonskih akata. Unapređenje modela podsticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora će biti urađeno u skladu sa zahtjevima novih direktiva EU i sugestijama Sekretarijata Energetske zajednice, čime će se uvažiti primjena novih efikasnijih tehnologija i stanje na tržištu električne energije.

U vezi sa zahtjevom iz desete podtačke koja se odnosi na izradu studije valorizacije potencijala vjetra, sunca, bioenergije i malih vodotoka, ukazujemo da je Vlada Republike Crne Gore u aprilu 2007. godine usvojila studiju „Procjena potencijala obnovljivih izvora energije u Republici Crnoj Gori“, koja sadrži procjenu energetskog potencijala vjetra, sunčevog zračenja i biomase. Pored toga, Vlada je 27. juna 2013. godine donijela Studiju valorizacije prostora u cilju proizvodnje energije iz obnovljivih solarnih izvora, kojom su identifikovana područja u kojima je moguć razvoj solarnih fotonaponskih projekata. Takođe, u toku 2013. godine izrađen je i Akcioni plan korišćenja drvne biomase u Crnoj Gori, koji sadrži aktivnosti koje je neophodno realizovati radi efikasnijeg korišćenja drvne biomase u energetske svrhe. U prethodnom periodu realizovane su i značajne aktivnosti u cilju određivanja potencijalnih lokacija za izgradnju malih hidroelektrana, naročito u sjevernom dijelu Crne Gore. Uzimajući u obzir rezultate ranijih istraživanja, potencijalni investitor je u prethodnom periodu izvršio mjerenja potencijala vjetra na teritoriji opština Budva i Bar, a u cilju izgradnje vjetroelektrane na

najpovoljnijoj lokaciji. S tim u vezi, uskoro se očekuje raspisivanje tendera za davanje u zakup državnog zemljišta za izgradnju vjetroelektrane, čiji rad će biti zasnovan na tržišnim principima. Takođe, treba napomenuti da shodno članu 96 Zakona o energetici, građani u Crnoj Gori imaju pravo na razmjenu električne energije na mjestu konekcije, odnosno mogućnost da kao krajnji kupci proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora ili visokoefikasne kogeneracije u postrojenjima instalisane snage do 50 kW i vrše razmjenu energije koju predaju u distributivni sistem i povlače iz tog sistema. U posljednje vrijeme je povećano interesovanje investitora za izgradnju solarnih elektrana na krovovima njihovih objekata i korišćenje prava razmjene električne energije na mjestu konekcije. Trenutno, u Crnoj Gori postoje dvije male elektrane koje rade na principu razmjene na mjestu konekcije, i to solarna elektrana instalisane snage 2,2 kVA u Nikšiću i mala hidroelektrana instalisane snage 12 kVA kod Manastira Morača. CEDIS intenzivno radi na definisanju procedure i uputstva za priključenje na distributivni sistem elektrana koje rade na principu razmjene energije na mjestu konekcije.

Energetske zadruge, kao oblik udruživanja pojedinaca, privrednika, institucija i drugih zainteresovanih strana iz lokalnih zajednica, koji udružuju sopstvene finansijske i materijalne resurse, kako bi uspostavili vlasništvo nad proizvodnjom energije iz lokalnih obnovljivih izvora energije, još uvijek ne postoje u Crnoj Gori. Međutim, Ministarstvo ekonomije planira da u narednom periodu intenzivira aktivnosti na stvaranju uslova za primjenu novih modela proizvodnje električne energije uz poštovanje principa održivog energetskog razvoja.

U vezi sa zahtjevom iz jedanaeste podtačke kojom se traži uvođenje novog modela upravljanja akcionarskim društvima, Ministarstvo ekonomije naglašava da je ovo pitanje uređeno Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 6/02 i "Službeni list CG", br. 17/07, 80/08, 40/10, 36/11, 40/11).

Tačka 10: Povodom poziva upućenog pravosudnim organima da preispitaju poslovanje u energetskom sektoru i osnovanost dostavljenih tužbi i indicija o protivzakonitom radu, Ministarstvo ekonomije smatra da pravosudni organi u Crnoj Gori u okviru svojih nadležnosti postupaju odgovorno, profesionalno i u skladu sa zakonom, i da će svaka tužba, ako se utvrdi da je osnovana, biti procesuirana saglasno propisanoj proceduri.

Zaključak: Ministarstvo ekonomije i Vlada Crne Gore prepoznaju važnost elektroenergetskog sektora za ekonomski, socijalni i sveukupni razvoj Crne Gore i sa velikom pažnjom definišu glavne prioritete i ključna strateška opredjeljenja u oblasti elektroenergetike, u skladu sa energetskom politikom EU. Uz napomenu da je u februaru 2018. godine Skupštini Crne Gore podniet predlog rezolucije skoro identičan kao ovaj, kao i da je isti povučen iz procedure, ističemo da su pitanja koja su navedena u Predlogu rezolucije detaljno analizirana prilikom izrade Energetske politike Crne Gore do 2030. godine, Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, kao i Akcionog plana za implementaciju Strategije za period 2016-2020. Usvajanje Predloga rezolucije imalo bi štetne posljedice za dalju implementaciju postojeće Strategije, jer bi, zbog promjene prioriteta razvoja, usporilo tekuće aktivnosti na započetim projektima. Pored toga, mišljenja smo da se energetski razvoj Crne Gore mnogo bolje planira strateškim dokumentima, na osnovu stručnih analiza i u skladu sa Zakonom o energetici, nego dokumentima kao što su rezolucije.

Na osnovu navedenog, Ministarstvo ekonomije predlaže Vladi Crne Gore da ne prihvati Predlog rezolucije o načinu valorizacije elektroenergetskog potencijala Crne Gore.

MINISTARKA

Dragica Sekulić